

Amelyikhez hajlama van. Más meggondolás, mérlegelés nem sokat ér a mai szeszélyes időkben. Azt végezze, amihez hajlama van, amin kedvvel, ambícióval dolgozik. (Sajnos, a mai időkben azt is nehéz, vagy sokszor lehetetlen keresztülvinni, hogy hajlama szerinti pályát válasszon az ember). S ha már a kedve szerint igazódott, akkor becsületesen, szorgalmasan dolgozzék, tanuljon, folyton képezze magát, mert minden foglalkozási ágban elsősorban a képzettség a döntő...

Tóth Bagi István

Sportproblémák

— Vázlat —

Az emberi testnevelés, a sport, az utolsó évtizedek alatt óriási léptekkel haladt előre a civilizált világ majd minden államában; épen azért jelentősége kilépett a nemzeti és helyi viszonyok köréből és testi — fizikai lényege mellett társadalmi — gazdasági jelentőséget nyert.

Igy tehát a szempont, mely szerint a sporthoz közeledni kívánunk, először is a szorosabb értelemben vett testnevelés kérdése. E szerint az egyes sportágakat külön vizsgálat tárgyává tesszük, megállapítandó, hogy melyek előnyösek a test fejlődésére és edzésére és melyek kevésbé előnyösek, vagy ártalmasak.

A vízisportok (úszás, vízipóló) a legjobban felelnek meg azon ideális követelményeknek, hogy a test úgyszólván minden izma részt vegyen bennük. Ámde nemcsak az összizmok aktív részvétele, hanem a test külön edzése a hideggel szemben szintén fontosán számba veendő, mert ezáltal bizonyos védekezést (prophylaksist) nyújt a hüléses megbetegedések ellen. A vízisportok földrajzilag bizonyos helyekhez vannak kötve (tenger-, folyó-, tópartok). Az utóbbi évtized alatt ezen a téren a vízisportok népszerűsítése, fedett uszodák építése stb. fontos fejlődést jelentenek.

A test számos izmait, de főképen az alsó végtagokét veszi igénybe a futbalsport. A belső szervek közül a tüdők és a szív teljesítőképességét fokozza.

A szabadgyakorlatok és a szertorna hasznosságát illetőleg a futbalsportot is megelőzi. Az utolsó években főképen a szabadgyakorlatok művelése terjedt el; nem kis mértékben járult ehhez a rádióstudiókban bevezetett tornaoktató és gyakorló órák, miáltal a rádióhallgató közönség szakszerű és könnyen hozzáférhető kiképzésben és gyakorlatokban részesül.

Az atlétikai sportágak (sikfutás, magasugrás, súlydobás, birkózás, boksizás stb.) a test bizonyos izomcsoportjainak fejlettségét fokozzák, ezen a téren azonban a rekordok felállítása a teljesítmények olyan felfokozását igénylik, amely már a hasznosságból

ellentétébe az ártalmasságba csap át, miért is egyes belső szervek beteges túltengéséhez vezetnek (pl. a birkózók szívnagyobbodása). Az úgynevezett ekskluszív sportok közül a lawn-tennist és a vivást említjük meg. Mindkét sportág speciálisan a karok izmainak fejlesztésére szolgál.

A szűkebb értelemben vett testnevelés mellett fel kell említenünk a sportnak az emberi kedélyre tett úgynevezett lelki hatását. A napi egyhangú fizikai vagy szellemi munka után üdítőleg hat az idegrendszerre, főleg azon sportok üzése, melyek nem igényelnek túlzott testi teljesítményeket. Itt azután optimálisnak a testi és szellemi teljesítmények arányos és mértékletes volta tekinthető.

Most azután áttérhetünk a sport gazdaság-társadalmi vonatkozásainak felvázolására. A széles rétegek sportjává, úgynevezett tömegsportokká csak azon sportágak fejlődhetek, melyek anyagilag nem jelentenek nagyobb megterhelést. Ide tartoznak a vízisportok, futbal és a szabad tornagyakorlatok. Aszerint most már, hogy az egyes sportágak milyen mértékben tudják a közönség érdeklődését megnyerni, a sporünepségek, mérkőzések rendezése által, megteremthetik maguknak anyagi bázisukat. Ezzel eljutottunk a gazdaság-társadalmi problémák közül a profizzionalizmus kérdéséhez. A profizzionalizmus lényege hivatásszerűen, anyagi ellenszolgáltatásokért sportolni.

Gazdasági rendszerünk struktúrájához kell visszanyúlnunk, hogy magyarázatát nyerjük ennek a korszerű jelenségnek. Az árútermelő társadalomban termékszetszerűleg a sport-teljesítmények is bizonyos fokon túl árúszámba mennek.

Kirívó példák erre a bokszmérkőzések megrendezése a világbajnokságért stb., ezeknek intézményesítése hivatásszerű alapon, hol az impresszáriók óriási hasznokat vágnak zsebre, míg a szereplők testi épségük és sokszor életük kockáztatásával szolgálnak rá díjazásukra.

A futbalsportban hasonlóképpen jelentkezik a profizzionalizmus, ahol ugyanis az egyes klubok hatalmas bürokratikus aparátust tartanak a játékosok produkciójáért befolyt összegekből.

A profifutbalistákra mért felfokozott teljesítmények pár év alatt túlhajtják izmaikat és tönkreteszik belső szerveiket, miáltal a játékképtelen profifutbalista a munkanélküliek vagy rokkantak sorsára jut, nem lévén egyébként produktív foglalkozása.

A futbalsportban kevésbé fejlett országokban, mint nálunk is, az álprofizzionalizmus rendszere van bevezetve, amely még igazságtalanabb, mert ugyanazon egyesületben az amatőr játékosokat játsza ki a profizzionisták ellen és viszont. A profizzionalizmus és álprofizzionalizmus erkölcsi visszahatása rendkívül romboló, mert az ilyen játékosok rendszerint fiatalok, elhanyagolják foglalkozásukat, legyen az fizikai vagy szellemi és a sportra vetik magukat, itt azután sokszor korán elveszítve játékképességüket, mint fentebb említettük, foglalkozás nélkül állnak a társadalomban.

Láthatjuk, hogy a profizzionalizmus jelen társadalmi-gazdasági

berendezésünk produktuma s mint ilyen, épp úgy alá van vetve a gazdasági krízisnek, mint a többi foglalkozási ágak.

A nyomor, mely a profifutbalisták között az utóbbi évek folyamán az egyes világvárosokban megmutatkozik, nagyon is jellemző jelenség.

* * *

A továbbiakban Szubotica futbalsportját kívánjuk vizsgálat tárgyává tenni. E sportág fejlődését illetőleg röviden megemlíjtjük, hogy Szuboticán 1880 táján alakult az első sportegyesület, a „Szuboticei Sport“, mely a 90-es évek végén tért át a futbalsport művelésére. 1902-ben alakult meg a „Bácska“ atlétikai futbalklubb, mely azonban majdnem kizárólag a futbalban merítette ki tevékenységét s mint ilyen tekintélyes vidéki egyesületek nivójára küzdötte fel magát. 1913-ban alakult meg a „Munkás Testedző Egyesület“, mely azután a futbal mellett a könnyűatlétikát is népszerűsítette. 1918 után újabb lendületet vett a futbalsport Szuboticán s a gazdasági konjunktúra alatt gombamódra szaporodtak az újabb egyesületek. Ugyancsak a fellendülés idejére esik a két szuboticei élegyesület országos viszonylatban elért eredményei, a „Bácská“-é 1920—1922, a „Szand“-é 1927—1929-ig. A gazdasági krízis fokozásával hanyatlott a szuboticei futbalsport nivója, az egyesületek támogatása mind gyérebb lett, a mérkőzéseket látogató közönség száma megcsappant. A játékosok nagy száma nem tudott elhelyezkedni az új nehéz gazdasági körülmények közepette.

Erre az időszakra esik a gyár csapatok — álfeszionalizmus — fellendülése, magukba szívják a munkanélküli játékosok javát és egzisztenciát biztosítanak neki. Így azután nem véletlen, hogy a szuboticei alszövetség 24 elsőosztályú egyesülete közül az apatini „Tri Zvezde“ — gyári csapat — nyeri az 1933. és 1934. évi bajnokságokat.

Miután nagy vonásokban letárgyaltuk a szuboticei futbalsport fejlődését, játékkulturális vonatkozásait és figyelmünket az egyesületek gazdasági feltételeire is ráfordítottuk, szükségesnek tartjuk egypár fontosabb adat közlését. A szuboticei alszövetséghez 9 elsőosztályú és 5 másodosztályú szuboticei egyesület tartozik. 489 aktív játékos létszámmal, — a vidéknek kb. 40 első- és másodosztályú egyesülete van kb. 800 aktív játékosal. Szuboticán legtöbb aktív játékos van — 59 — a „Fako“-nak — gyári csapat —; legkevesebb — 23 — a „Privrednik“-nek, kereskedelmi és iparostanoncok egyesülete.

Ami a játékosok társadalmi rétegződését illeti, úgy a tisztviselők — állami, városi- és magántisztviselők — száma 69, fő- és középiskolások 41, ipari munkások, kereskedelmi alkalmazottak 379. Nemzeti megoszlást illetőleg kb. 170 magyar játékos van a szuboticei kluboknak (ez a szám közel 50%-át jelzi az aktív proletárjátékosoknak).

Az itt felsorolt adatok élénken illusztrálják, hogy a futbal a

széles néprétegek sportja, de egyben látjuk azt is, hogy ennek megfelelően mennyire alá van vetve a gazdasági élet általános jellegű változásainak. A futbalnivó emelkedése párhuzamosan halad a konjunktúrális fellendüléssel s hanyatlása a krízis és a depresszió következetes jelensége.

Végül pedig szabad legyen megjegyeznem, hogy közleményem, miként alcíme — Vázlat — is mutatja nem tarthat teljességre számot, hisz talán nem is ez voltaképpen célja, hanem épen az olvasóközönség érdeklődését kívánja felkelteni a sport gazdaságtársadalmi vonatkozásait illetőleg s így ösztönzőleg hatni a témakör esetleges kiegészítésére vagy pedig a tárgyat megillető vita felidezésére.

Szende József

Kell a magyar tanítóképző

A beogradi magyar tanítóképző ügye az utóbbi időben igen nagy port vert fel és joggal, mert nem szabad takarékoskodni a szavakkal, a meggyőző érvekkel, de legkiváltkép a tettekkel ott, ahol magyar iskola, magyar kultúrárték megmentéséről van szó. A vita során kialakult egy határozott vélemény, amelyet a magyar kisebbség nagyrészének a tanítóképzővel kapcsolatban elfoglalt álláspontjának lehet tekinteni. Ez a közvélemény összegezve a következő: 1. Szükség van magyar tanítóképzőre, amely jól képzett magyar tanítókat ad a kisebbségi magyarságnak. 2. Múlhatatlanul szükséges egy alaposan kiépített szervezet, amely kezében tartja a képezdészek anyagi támogatását. A szervezet tisztségei ne csak tiszteletbeli címek legyenek, hanem aki elvállalta ezt a nemes és fontos munkát, az valóban dolgozzék is. A szervezet terjedjen ki minden magyarlakta városra, falura és úgy végezze munkáját, hogy az adakozók közvetve ellenőrizhessék is a tanítóképzőbe iratkozott magyar fiúk ellátását. A szervezet idejében végezze el munkáját, vagyis a következő tanévre még nyáron készüljön és ne történhessék az meg, hogy az utolsó pillanatban, amikor már a tanítás megkezdődik, derüljön ki, hogy nincs meg a magyar tanítóképző anyagi feltétele.

Több egészséges ötlet merült fel, hogy a magyar képezdészek ellátásának terhét egyenletesen osszuk el az egész magyar kisebbség vállán, vagyis, hogy minden magyar egészségügyi kivégye részét a kultúra jövőjéért alapozóinak taníttatásából. Ez fölöttébb fontos, mert a magyar tanítóképző — ezzel tisztában kell lennünk — nem évi néhány tízezer, hanem sok tízezer dínárt emészt meg. A költség évről-évre emelkedik. Ha húsz fiú havi ellátása az internátusban tízezer dínárba kerül, akkor az egy évi ellátás körülbelül